

POZVÁNÍ KE SPOLEČNÝM MODLITBÁM

Program Týdne modliteb za jednotu křesťanů

18. – 25. ledna 2017

Vydala:

Česká biskupská konference

Ekumenická rada církví

Praha 2016
(pro vnitřní potřebu)

MODLITBY ZA JEDNOTU KŘESŤANŮ V ROCE 2017

„Smíření – Kristova láska nás nutí“

(2K 5,14)

Papežská rada pro jednotu křesťanů
Komise pro víru a řád Světové rady církví

PŘEDMLUVA

Milí přátelé v Kristu,

máme před sebou opět příležitost setkat se a společně se modlit. Modlitba není jen niternou, osobní záležitostí, je také předivem, které utváří a buduje společenství víry. Skrze modlitbu vcházíme do společenství s Bohem a s těmi, kteří se s námi modlí, a to napříč denominacemi. Zápas o jednotu Božího lidu vyžaduje konkrétní činy. Ekumenické modlitební bohoslužby, jako je Alianční týden modliteb a Týden modliteb za jednotu křesťanů, jsou jedním z projevů jednoty.

Program týdne modliteb za jednotu křesťanů připravili pro tento rok bratři a sestry z Německa. Téma je vzato z II Korintským 5, 14 a zní: *Smíření – Kristova láska nás nutí*. Jiný překlad tohoto textu říká: *Kristova láska nás má ve své moci*. V Jeruzalémské bibli zase čteme: *Pobízí nás totiž láska ke Kristu*. Co je to vlastně láska? Dnes je láska nadužívaným slovem a pomalu ztrácí svůj obsah. Jsme v pokušení lásku zromantizovat, udělat z ní jen citovou záležitost. Přitom láska je také životní postoj vyjádřený konkrétním činem. Pán Ježíš nás učí milovat dokonce nepřátele. Kdybychom měli čekat na onen pocit lásky k takovému člověku, tak se asi nikdy nedočkáme. Pro lásku se musíme rozhodnout. Bůh se rozhodl milovat člověka. Mnozí jsme se rozhodli milovat Boha a z toho pramení síla milovat druhé a nabízet smíření.

Apoštol lásky, jak se někdy svatému Janovi říká, to pěkně vyjádřil: *Také my jsme poznali lásku, kterou Bůh má k nám, a věříme v ni. Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm*. Je smutné, když slyšíte kolem sebe, že lidé po špatných zkušenostech přestali věřit na lásku. Apoštol Jan vyznává, že spolu s ostatními učedníky poznal Boží lásku v Kristu. A hned dodává: *a věříme v ní*. Přeji vám i sobě, abychom při společných modlitbách prožili něco z té velikosti Boží lásky, v kterou věříme, která nás váže, má ve své moci, a pobízí nás ke smíření a k jednotě.

Ing. Daniel Fajfr, M.Th.
předseda ERC v ČR

Mons. František Radkovský
delegát ČBK pro ekumenismus

OBSAH

Pořadatelům Týdne modliteb za jednotu křesťanů.....	5
Biblický text	6
Uvedení do tématu	7
Příprava textů pro letošní týden modliteb	10
Ekumenická bohoslužba.....	11
Biblické úvahy a modlitby na osm dní.....	19
Ekumenická situace v Německu.....	27
Témata Týdne modliteb za jednotu křesťanů 1968 – 2017	31
Několik klíčových dat z historie Týdne modliteb za jednotu křesťanů.....	36

Pořadatelům Týdne modliteb za jednotu křesťanů

Celoroční snaha o jednotu

Tradičním termínem Týdne modliteb za jednotu křesťanů jsou na severní polokouli dny 18. – 25. ledna. Tato data navrhl v roce 1908 Paul Wattson, aby spojil svátky sv. Petra a sv. Pavla, a tato doba tak má symbolický význam. Na jižní polokouli, kde leden patří do období prázdnin, církve často využívají k oslavě týdne modliteb jiné dny, např. kolem Letnic (jak zněl návrh Hnutí pro víru a řád v roce 1926), jež mají pro jednotu církve také symbolický význam.

Jsme si vědomi nutnosti takové flexibility a byli bychom rádi, kdybyste předkládaný materiál chápali jako pozvání a nacházeli si celoročně čas k vyjádření toho stupně jednoty, kterého církve již dosáhly. Je to pozvání ke společné modlitbě za plnou jednotu podle vůle Ježíše Krista.

Přizpůsobení textu

Tento materiál je nabízen s předpokladem, že bude dle možností přizpůsoben potřebám místního společenství. V takovém případě je nutné vzít v úvahu místní liturgické a bohoslužebné zvyky i celý společenský a kulturní kontext. K úpravám by se v ideálním případě mělo přistupovat ekumenicky.

Na některých místech již existují ekumenické struktury, které mohou materiál zpracovat. Doufáme, že tam, kde dosud nejsou, poslouží právě potřeba přizpůsobení textu jako podnět pro jejich vznik.

Užívání materiálu k týdnu modliteb

- Církvím a křesťanským společenstvím, které slaví týden modliteb při společném setkání, nabízíme řád ekumenické bohoslužby.
- Církve a křesťanská společenství mohou též předkládaný materiál začlenit do vlastních bohoslužebných textů a použít modlitby z ekumenické bohoslužby, modlitby osmi dní i další texty při svých setkáních.
- Společenství slavící týden modliteb každodenní bohoslužbou mohou využít materiál pro jednotlivé dny.
- Ti, kdo chtějí téma týdne modliteb využít ke společnému studiu Bible, se mohou inspirovat biblickými texty a úvahami na jednotlivé dny. Rozhovor o textu lze shrnout v modlitbě pro příslušný den.
- Ti, kdo se modlí soukromě, mohou z materiálu čerpat pro své modlitební úmysly. Posílí se tak jejich vědomí, že při modlitbě za viditelnější jednotu Kristovy církve setrvávají ve společenství s dalšími lidmi na celém světě.

Biblický text

(2K 5,14-20)

¹⁴*Vždyť nás má ve své moci láska Kristova – nás, kteří jsme pochopili, že jeden zemřel za všechny, a že tedy všichni zemřeli; ¹⁵a za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal.*

¹⁶*A tak od nynějška už nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek. Ačkoli jsme dříve viděli Krista po lidsku, nyní ho už takto neznáme. ¹⁷Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové!*

¹⁸*To všechno je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista a pověřil nás, abychom sloužili tomuto smíření. ¹⁹Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření. ²⁰Jsmetedy posly Kristovými, Bůh vám domlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem!*

Poznámka k českému vydání

Všechny biblické texty, názvy a zkratky knih i biblická vlastní jména v celé brožuře jsou převzaty z Českého ekumenického překladu (*Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona*, Česká biblická společnost 2006).

Jedinou výjimku představuje samotné téma zvolené pro letošní rok a převzaté z prvního verše výše uvedeného novozákonního úryvku. Namísto verze ČEP „má nás ve své moci láska Kristova“ volíme raději verzi z překladu V. Bognera (Karmelitánské nakladatelství 2006) „Kristova láska nás nutí“.

Tento text jednak lépe odpovídá původnímu titulu brožury, který v angličtině zní „The Love of Christ Compels Us“ a ve francouzštině „L'amour du Christ nous y presse“. Zároveň takové řešení reaguje na skutečnost, že překladatelé se podle svých slov (viz kapitola „Uvedení do tématu“, str. 8) inspirovali textem apoštolské exhortace papeže Františka nazvané *Evangelii gaudium*. Zde je text 2K 5,14 použit právě v tomto významu, jak to dokládá i český překlad exhortace, vydaný roku 2014 v nakladatelství Paulínky.

Pro úplnost uvádíme znění tohoto biblického verše v dalších dostupných českých překladech Nového zákona: „láska Kristova víže nás“ (Bible kralická), „pobízí nás láska ke Kristu“ (Jeruzalémská bible), „Kristova láska nás zavazuje“ (Bible 21) a „Kristova láska nás váže“ (Český studijní překlad).

Uvedení do tématu

„Smíření – Kristova láska nás nutí“ (2K 5,14)

Německo: země luterské reformace

V roce 1517 zveřejnil Martin Luther svých 95 tezí a dal tak najevo znepokojení nad tím, co považoval za zneužití moci v církvi své doby. Na rok 2017 připadá pětisté výročí této klíčové události reformačního hnutí, události, která ovlivnila život západní církve na další staletí. Zároveň se stala sporným bodem v dějinách vztahů mezi německými církvemi, a to i během několika posledních let. Evangelická církev v Německu (*Evangelische Kirche in Deutschland*, EKD) se na oslavy tohoto výročí připravuje už od roku 2008 a každý rok se přitom zaměřuje na jedno konkrétní hledisko reformace, například reformace a politika nebo reformace a vzdělání. Zároveň pozvala své ekumenické partnery na různých úrovních, aby se také připojili k připomínce událostí z roku 1517.

Po důkladné a někdy i nesnadné debatě se německé církve dohodly, že nejvhodnější ekumenickou oslavou tohoto významného momentu reformace bude *Christusfest*, „slavnost Krista“. Pokud bude důraz kladen na Ježíše Krista a jeho dílo smíření jako ústřední bod křesťanské víry, pak se do oslav výročí budou moci zapojit všichni ekumeničtí partneři EKD (římští katolíci, pravoslavní, baptisté, metodisté, mennonité a další).

Vezmeme-li v potaz, že k dějinám reformace patří bolestné rozdělení, je taková shoda velmi pozoruhodným pokrokem. Luteránsko-katolická komise pro jednotu vynaložila velké úsilí, aby došla ke společnému pochopení této oslavy. Ve své důležité zprávě nazvané „Od konfliktu ke společenství“ uznává, že obě tradice k tomuto výročí dospívají v ekumenické době, za níž stojí výsledky padesáti let vzájemného dialogu, a s novým pohledem na vlastní dějiny a teologii. Když katolíci oddělí teologické impulzy reformace od toho, co je důvodem k polemice, dokážou nyní zaslechnout Lutherovu výzvu směřovanou k dnešní církvi a poznat v něm „svědka evangelia“ (*Od konfliktu ke společenství*, č. 29). A tak si po staletích vzájemného odsuzování a očerňování luteráni a katolíci v roce 2017 poprvé společně připomenou počátek reformace.

Ze zmíněné dohody a širšího ekumenického kontextu se pro letošní Týden modliteb za jednotu křesťanů zrodilo také velice důležité téma: „Smíření – Kristova láska nás nutí“ (srov. 2K 5,14-20).

Rada německých církví a výročí reformace

Jako připomínku roku 1517 připravila Rada německých církví (*Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen*, ACK) několik projektů. Jeden z nich se jmenuje „Znovu objev biblické poklady“. S odkazem na velký význam, který Martin Luther přikládal Bibli, sepsala každá ze členských církví ACK něco o tom, jak k Písmu přistupuje, a všechny texty pak byly společně vydány v brožurě. ACK mimoto uspořádala symbolickou „pout“ do Wittenbergu k různým členským církvím. Každé z navštívených společenství ztvárnilo a oslavilo specifický vztah, který má k Bibli. V dubnu 2015 ACK také zorganizovala konferenci s názvem „Nenapravitelné rozdělení? Požehnaná obnova? Ekumenické perspektivy 500 let reformace“ a její výstupy byly publikovány.

V kontextu tohoto výročí a z podnětu Světové rady církví se také ACK ujala úkolu připravit texty pro letošní Týden modliteb za jednotu křesťanů. Výbor o deseti členech z různých církví se na přelomu let 2014 a 2015 celkem třikrát setkal, aby sestavil požadované materiály. Zvláštní důraz přitom kladl na přípravu ekumenické bohoslužby pro týden modliteb

(viz str. 13 až 18). Tyto texty mají sloužit obecnému cíli týdne modliteb a zároveň připomenout výročí luterské reformace.

Téma Týdne modliteb za jednotu křesťanů v roce 2017

Když se německá národní skupina sešla na podzim roku 2014 k plánování práce, velice rychle se ukázalo, že materiál pro letošní týden modliteb za jednotu se musí soustředit na dva momenty: jedním z nich musí být oslava Boží lásky a milosti, „ospravedlnění lidství pouhou milostí“, a postihnout tak to, co je podstatné pro církev opírající se o Lutherovu reformaci. Materiál by na druhou stranu měl zaznamenat i bolest z následného hlubokého rozdělení, které církev poznamenalo, otevřeně pojmenovat vinu a nabídnout příležitost ke krokům, které vedou k usmíření.

Téma pro letošní modlitební oktáv nakonec poskytla apoštolská exhortace papeže Františka z roku 2013 nazvaná *Evangelii gaudium*, „Radost evangelia“, v níž se objevuje i citát „Kristova láska nás nutí“ (č. 9). Na základě tohoto biblického verše (2K 5,14), vnímaného v kontextu celé páté kapitoly Druhého listu Korintským, pak německá pracovní skupina formulovala téma Týdne modliteb za jednotu křesťanů v roce 2017.

Biblický text: 2K 5,14-20

Zvolený novozákonní úryvek zdůrazňuje, že smíření je darem od Boha a je jím zamýšleno pro celé stvoření. „Neboť v Kristu Bůh usmířil svět (*kosmos*) se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření“ (v. 19). V důsledku tohoto Božího jednání je ten, kdo byl smířen v Kristu, povolán hlásat toto smíření slovem i skutkem: „Kristova láska nás nutí“ (v. 14, překlad V. Bognera). „Jsme tedy posly Kristovými, Bůh vám domlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem!“ (v. 20) Text ale připomíná, že toto smíření není možné bez obětí: Ježíš dal svůj život, zemřel za všechny. Poslové smíření jsou povoláni, aby v jeho jménu a podle jeho příkladu také nasazovali vlastní život. Nežijí už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel.

Modlitební oktáv a bohoslužba

Úryvek 2K 5,14-20 vtiskl podobu také úvahám určeným pro jednotlivé dny modlitebního oktávu. Jejich témata odrážejí některé teologické myšlenky biblického textu, konkrétně:

První den: Jeden zemřel za všechny

Druhý den: Nežijte už sami sobě

Třetí den: Nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek

Čtvrtý den: Co je staré, pominulo

Pátý den: Hle, je tu nové!

Šestý den: Bůh nás smířil sám se sebou

Sedmý den: Služba smíření

Osmý den: Smíření s Bohem

Ekumenická bohoslužba nás zve ke chvále Boha za to, že v Kristu smířil se sebou celý svět. Zároveň jsme ale vybízeni, abychom vyznali své hříchy ještě předtím, než budeme naslouchat hlásanému Božím slovu a čerpat z hluboké studny Božího odpuštění. Teprve pak dokážeme před světem svědčit o tom, že smíření je možné.

Vybízení ke svědectví

Láska Kristova nás nutí, abychom se modlili, ale zároveň od nás vyžaduje, abychom ve snaze o jednotu křesťanů šli ještě dál. Jednotlivá společenství i církve potřebují dar Božího smíření jako zdroj života. Především ho ale potřebují proto, aby mohly společně vydávat světu svědectví: „Aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal“ (J 17,21).

Svět potřebuje posly smíření, kteří by strhávali překážky, stavěli mosty, usilovali o mír a pokoj a otevírali dveře novým podobám života ve jménu toho, který nás smířil s Bohem, Ježíše Krista. Jeho Svatý Duch nás vede po cestě ke smíření v jeho jménu.

Během přípravy tohoto textu v roce 2015 uskutečňovali v Německu mnozí lidé i celé církve smíření tím, že nabízeli svou pohostinnost četným uprchlíkům přicházejícím ze Sýrie, Afghánistánu, Eritreje i ze zemí na západním Balkáně, aby našli bezpečí a nový život. Praktická pomoc nabídnutá těmto lidem i rozhodné odmítnutí násilí vůči cizincům se pro německé obyvatelstvo staly jasnými svědectvími o smíření. Církve jako poslové smíření aktivně pomáhaly uprchlíkům při hledání nového domova a zároveň se snažily zlepšit životní podmínky v zemích, z nichž tito lidé uprchli. Mají-li ti, kdo přecháží před strašlivými podmínkami a situacemi, nalézt naději a útěchu, jsou k tomu zapotřebí konkrétní skutky pomoci stejně jako společná modlitba za smíření a pokoj.

Kéž se během letošního Týdne modliteb za jednotu křesťanů rozhojní pramen milostivého Božího smíření, aby mnoho lidí mohlo nalézt pokoj a vznikly nové mosty. Kéž láska Kristova nutí lidi a církve, aby žili ve smíření a bořili zdi, které je rozdělují!

Příprava textů pro letošní týden modliteb

Přípravné práce na materiálu pro letošní modlitební oktáv odvedla skupina zástupců různých křesťanských církví působících v Německu. Tuto národní skupinu sezvala Rada německých církví (*Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen, ACK*) pod vedením dr. Elisabeth Dieckmann.

Vděčnost si zaslouží především vedoucí představitelé ACK, členové zmíněné národní skupiny i další lidé, kteří se podíleli na přípravě materiálu, zejména:

- Mons. Dr. Eberhard Amon (Římskokatolická církev, Německá biskupská konference)
- Rev. Bernd Densky (Baptistická církev, poradce ACK)
- Dr. Elisabeth Dieckmann (Evangelická církev v Německu, sekretářka ACK)
- Rev. Leonie Grüning (Evangelická církev v Německu)
- Rev. Anette Gruschwitz (Metodistická církev)
- arcikněz Constantin Miron (Pravoslavná biskupská konference v Německu)
- Rev. Scott Morrison (Nezávislá evangelicko-luterská církev)
- pí Ruth Raab-Zerger (Mennonitská církev)
- Dr. Dagmar Stoltmann-Lukas (Římskokatolická církev, Německá biskupská konference)
- Rev. Jan-Henry Wanink (Reformovaná církev)
- Rev. Allison Werner-Hoenen (Evangelická církev v Německu)
- p. Marc Witzemberger (poradce Evangelické církve v Německu)

Návrh textu byl dopracován při setkání další, mezinárodní skupiny, kterou sestavila Komise pro víru a řád Světové rady církví a Papežská rada pro jednotu křesťanů. Její členové se setkali s členy výše zmíněné národní skupiny během září roku 2015 v hotelu Luther v německém Wittenbergu.

Členové mezinárodní skupiny děkují Radě německých církví za velkorysost při organizaci tohoto setkání a za štědrú pohostinnost. Zejména chtějí poděkovat pastovi Berdu Denskému, jehož pomoc usnadnila celé pracovní jednání. Při prohlídce Wittenbergu a Eislebenu pracovní skupinu provedl luteránský pastor Jürgen Dittrich, který odpovídá za ekumenické dílo v místní církvi spolkové země Sasko-Anhaltsko. Prohlídka začala ve Wittenbergu, kde Martin Luther se svou rodinou žil a pracoval poté, co odešel z kláštera v Erfurtu. Účastníci si prohlédli i známý zámecký kostel, na jehož vrata německý reformátor pravděpodobně přibil svých 95 tezí. Skupina zavítala také do Lutherova rodiště, Eislebenu, a do tamního kostela, kde byl pokřtěn. Tato cesta poskytla účastníkům možnost lépe porozumět tomu, jaký význam a vliv má Martin Luther pro německou reformaci.

Večerní setkání s místními zástupci různých křesťanských společenství zase významně napomohlo k pochopení náboženské mapy v Německu, zejména ve východní části země.

Ekumenická bohoslužba

„Smíření – Kristova láska nás nutí“ (2K 5,14)

Uvedení do bohoslužby: 500. výročí reformace

Německé církve se rozhodly připomenout toto výročí jako *Christusfest*, ekumenickou oslavu Krista. Reformace byla pro křesťany příležitostí, aby se znovu začali soustředit na spásu milostí skrze víru v Ježíše Krista. Radujeme se z Boží spásy vycházející z Kristova kříže, který překonává všechna rozdělení a sjednocuje nás. Bohoslužba otevřeně vyznává hříchy rozdělení, které po reformaci následovaly, a prosí za jejich odpuštění. Oslavuje se při ní Kristus a jeho čin smíření, který rozněcuje srdce rozdělených křesťanů a vybízí je, aby se stali Kristovými posly jako služebníci smíření.

Obsah bohoslužby

Téma „Smíření – Kristova láska nás nutí“ oslavuje skutečnost, že nám bylo jako neodolatelná nabídka předloženo smíření skrze víru v Ježíše Krista. Kristova láska se stává hnací silou, vedoucí nás ze všech našich rozdělení ke skutkům, které smiřují.

Při četbě žalmů a zpěvu písní se shromažďujeme v Ježíšově jménu, abychom chválili podivuhodné Boží skutky. Vyznáváme své hříchy rozdělení a prosíme o to, aby byly odpuštěny. Hlásání Božího slova klade důraz na smírný skutek Krista, který jako „jeden zemřel za všechny“ (v. 14). Věřící na tuto radostnou zprávu odpovídají tím, že přijímají úkol být služebníky smíření.

Symbolické úkony

Zed'

V roce 1989 jsme byli svědky pádu Berlínské zdi a tato událost začala modlitebním hnutím za mír v Německé demokratické republice (východní Německo). Lidé během něj stavěli do oken a dveří zapálené svíce a modlili se za svobodu. Horst Sindermann, představitel východoněmeckého režimu před rokem 1989, k tomu poznamenal: „Všechno jsme plánovali. Byli jsme připraveni na všechno – kromě svíček a modliteb.“ Rozdělení mezi křesťany a smíření, o které usilujeme, je proto při bohoslužbě ztvárněno právě symbolickým postavením a zbořením zdi. Tento úkon se může stát znamením naděje pro každou situaci, kterou charakterizuje zdánlivě nepřekonatelné rozdělení. Symbolická zed' je proto postavena během vyznání hříchů, zůstává na očích při hlásání Božího slova a nakonec je rozebrána, aby z ní jako znamení naděje vznikl kříž, který nám dává odvahu pojmenovat všechna strašlivá rozdělení a s Boží pomocí je překonat.

Pokyny: Jak postavit a strhnout zed'

„Rozdělení svými hříchy“: po krátkém úvodu sestaví někteří členové shromáždění zed', která bude představovat hříchy a rozdělení, z nichž se vyznáváme. Tato symbolická zed' zůstane stát během bohoslužby až do části pojmenované „Odpovězte vírou: žijte smíření“. Tehdy se z ní postupně odeberou jednotlivé kameny a položí se do tvaru kříže.

S ohledem na velikost bohoslužebného prostoru je třeba připravit si k tomuto symbolickému aktu tento materiál: 12 stejně velikých krabic (např. krabice od bot, papírové přepravky apod.) oblepených balícím papírem, aby mohly představovat „kameny“. Na přední stranu každé krabice se napíše jeden ze dvanácti vybraných pojmů (nedostatek lásky, nenávist a pohrdání,

falešné obviňování, diskriminace, pronásledování, narušené společenství, nesnášenlivost, náboženské války, rozdělení, zneužívání moci, odloučení a pýcha). Ve chvíli, kdy při bohoslužbě zazní patřičný hřích, odpovídající kámen se přinese a vsadí do zdi. Po chvíli ticha přednese ten, kdo kámen přinesl, prosbu o odpuštění a věřící na ni odpoví slovy: „Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.“

Po hlásání Božího slova, které je uzavřeno kázáním, následuje modlitba smíření. Když je zeď rozebrána a kameny leží vedle sebe ve tvaru kříže, zpívá se vhodná píseň o smíření anebo o slávě kříže.

Při slavení bohoslužby v menších skupinkách mohou být alternativně zařazena také osobní svědectví: buď jako doplněk stavění a rozebírání zdi, anebo i místo něho. Tato svědectví by měla v první části popsat situaci, která druhým lidem ublížila, a v části druhé zmínit odpověď víry, příběh o smíření a uzdravení.

Svíce

Když skončí vyznání víry, následují čtyři přímluvy. Po pronesení každé prosby si vždy tři lidé zapálí svíce od jednoho ústředního zdroje (například velikonoční svíce, paškálu) a zůstanou stát kolem kříže složeného z kamenů až do závěrečné části nazvané „Kristovo poslání“. V té chvíli těchto dvanáct asistentů roznese světlo mezi účastníky bohoslužby, aby nakonec každý ve shromáždění držel v ruce zapálenou svíčku. Bohoslužbu uzavře požehnání a vyslání.

ŘÁD BOHOSLUŽBY

P: předsedající, L: lektor, V: všichni

I. Shromáždění v Ježíšově jménu

Vstupní zpěv

Za zpěvu vhodné písně přicházejí v průvodu ti, kdo budou slavení předsedat, a nesou Bibli nebo lekcionář.

Zahájení

P: Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.

V: *Amen.*

P: Milost a pokoj od Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista, ať je s vámi se všemi (srov. 2K 5,18).

V: *I s tebou.*

Úvod

P: Drazí bratři a sestry v Kristu, mnozí křesťané i církve si letos připomínají výročí reformace. Svatý Pavel upozorňuje, že Bůh nás se sebou usmířil v Ježíši Kristu a že Kristova láska nás pobízí k tomu, abychom se sami stali služebníky usmíření. Modleme se proto a chvalme Boha v jednotě Ducha Svatého!

Zpěv

Žalm 98 anebo jiný vhodný zpěv.

II. Rozdělení svými hříchy

Výzva k vyznání hříchů

P: V dějinách církve, která se musí stále pevněji přimýkat ke své hlavě, Ježíši Kristu, se objevilo množství obnovných hnutí. Někdy ale jejich vystoupení způsobilo nezamýšlené roztržky. Tato skutečnost je v příkrém rozporu s tím, o co Ježíš prosil svého Otce v J 17,23: „Aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne.“ Vyznejme nyní své hříchy a prosme za jejich odpuštění i za uzdravení všech ran, které naše rozdělení způsobilo. S tím, jak své hříchy budeme postupně pojmenovávat, z nich poroste zeď, která nás od sebe odděluje.

Následuje chvíle ticha.

P: Modleme se: Bože, náš Nebeský Otče, přicházíme k tobě v Ježíšově jménu. Skrze tvého Svatého Ducha zakoušíme obnovu, přesto ale i nadále stavíme zdi, které nás rozdělují, které jsou překážkou společenství a vzájemné jednoty. Předkládáme ti nyní tyto kameny, z nichž stavíme rozdělující zdi, a prosíme, abys nám odpustil a uzdravil nás.

V: *Amen.*

Poté co je pojmenován konkrétní hřích, přinese se jím označený kámen, aby se přidal k postupně rostoucí zdi. Po chvíli ticha přednese ten, kdo daný kámen přinesl (L), prosbu za odpuštění a shromáždění na ni odpoví slovy: „Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.“

P: Jedním kamenem této zdi je „**nedostatek lásky**“.

Kámen s nápisem „nedostatek lásky“ se položí na příslušné místo.

L1: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za to, že jsme vždy nedokázali milovat. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

P: Jedním kamenem této zdi je „**nenávisť a pohrdání**“.

Kámen s nápisem „nenávisť a pohrdání“ se položí na příslušné místo.

L2: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za svou nenávisť a pohrdání druhými. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

P: Jedním kamenem této zdi je „**falešné obviňování**“.

Kámen s nápisem „falešné obviňování“ se položí na příslušné místo.

L3: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za to, že jsme druhé odsuzovali a falešně obviňovali. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

P: Jedním kamenem této zdi je „**diskriminace**“.

Kámen s nápisem „diskriminace“ se položí na příslušné místo.

L4: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za všechny podoby vzájemných předsudků a diskriminace. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

Zpívá se odpověď: „Odpusť nám, Pane“ (místní organizační skupina může zvolit i jiný zpěv).

P: Jedním kamenem této zdi je „**pronásledování**“.

Kámen s nápisem „pronásledování“ se položí na příslušné místo.

L5: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za to, že jsme druhé pronásledovali a mučili. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

P: Jedním kamenem této zdi je „**narušené společenství**“.

Kámen s nápisem „narušené společenství“ se položí na příslušné místo.

L6: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za to, že jsme při životě udržovali narušené společenství mezi našimi církvemi. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

P: Jedním kamenem této zdi je „**nesnášenlivost**“.

Kámen s nápisem „nesnášenlivost“ se položí na příslušné místo.

L7: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za to, že jsme v minulosti upírali svým bratřím a sestrám náš společný domov, i za to, že ještě dnes podporujeme náboženskou nesnášenlivost. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

P: Jedním kamenem této zdi jsou „**náboženské války**“.

Kámen s nápisem „náboženské války“ se položí na příslušné místo.

L8: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za všechny války, které jsme proti sobě vedli ve tvém jménu. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

Zpívá se odpověď: „Odpusť nám, Pane“.

P: Jedním kamenem této zdi je „rozdělení“.

Kámen s nápisem „rozdělení“ se položí na příslušné místo.

L9: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za to, že jsme své křesťanství žili odděleně od ostatních a odchýlili se tak od společného povolání uzdravit celé tvorstvo. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

P: Jedním kamenem této zdi je „zneužívání moci“.

Kámen s nápisem „zneužívání moci“ se položí na příslušné místo.

L10: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za to, že jsme zneužívali svou moc. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

P: Jedním kamenem této zdi je „odloučení“.

Kámen s nápisem „odloučení“ se položí na příslušné místo.

L11: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za to, že jsme se stranili svých bratří a sester i společenství, v nichž žijeme, a přispívali tak ke vzájemnému odloučení. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

P: Jedním kamenem této zdi je „pýcha“.

Kámen s nápisem „pýcha“ se položí na příslušné místo.

L12: Milosrdný Bože, Kristova láska nás nutí, abychom prosili o odpuštění za svou pýchu. Pokorně tě prosíme:

V: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

Zpívá se odpověď: „Odpusť nám, Pane.“

P: Modleme se: Pane, náš Bože, pohleď na zeď, kterou jsme postavili, zeď oddělující nás od tebe i od sebe navzájem. Odpusť nám naše hříchy. Uzdrav nás. Pomáhej nám strhávat všechny rozdělující zdi a sjednot' nás v sobě.

V: Amen.

Chvalozpěv / píseň / meditativní hudba

III. Dejte se smířit s Bohem: slyšte Boží slovo

První čtení (Ez 36,25-27)

Responzoriální žalm (18,26-33)

Odp.: Miluji tě vroucně, Hospodine, moje sílo.

Ty věrnému osvědčuješ věrnost,
muži dokonalému svou dokonalost,
ryzímu svou ryzost osvědčuješ,
s neupřímným se však pouštíš do zápasu.

Ty lid ponížený zachraňuješ,
ale povýšené nutíš sklopit oči.

Odp.: Miluji tě vroucně, Hospodine, moje sílo.

Ty mi rozsvěcuješ světlo, Hospodine.
Můj Bůh září do mých temnot.
S tebou proběhnu i nepřátelskou vřavou,
se svým Bohem zdolám hradbu,
s Bohem, jehož cesta je tak dokonalá!

Odp.: Miluji tě vroucně, Hospodine, moje sílo.

To, co řekne Hospodin, je protříbené.
On je štítem všech, kteří se k němu utíkají.
Kdo je Bůh krom Hospodina, kdo je skála, ne-li Bůh náš!
Bůh, který mě opásává statečností
a mou cestu činí dokonalou.

Odp.: Miluji tě vroucně, Hospodine, moje sílo.

Druhé čtení (2K 5,14-20)

Aleluja

Evangelium (L 15,11-24)

Aleluja

Kázání

IV. Odpovězte vírou: žijte smíření

Zed' se rozebere a jednotlivé kameny se položí vedle sebe do tvaru kříže. Přitom se zpívá vhodná píseň o smíření anebo o slávě kříže.

P: Modleme se: Milosrdný Bože, náš Nebeský Otče, slyšeli jsme tvé slovo o tom, že jsi nás smířil sám se sebou skrze svého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. Mocí Ducha Svatého proměň naše kamenné srdce. Pomáhej nám, abychom se stávali služebníky tvého smíření, a uzdrav to, co naše církve rozděluje, abychom ti mohli lépe sloužit jako nástroje tvého pokoje ve světě.

V: Amen.

Pozdravení pokoje

P: Pokoj Páně ať zůstává vždycky s vámi. Pozdravte se navzájem pozdravením pokoje.

Zpěv

(Sbírka)

V. Odpovězte vírou: hlásejte smíření

Vyznání víry

Přímluvy

Po pronesení každé prosby si vždy tři lidé zapálí svíce od jednoho ústředního zdroje (například velikonoční svíce, paškálu) a zůstanou stát kolem kříže složeného z kamenů až do závěrečné části nazvané „Kristovo poslání“.

L1: Všemohoucí Bože, tys poslal svého Syna Ježíše Krista, aby s tebou smířil celý svět. Vzdáváme ti chválu za ty, které jsi mocí Ducha poslal hlásat evangelium všem národům. Děkujeme ti za to, že v každém koutu země se může shromažďovat společenství lásky při modlitbě a práci, i za tvé služebníky, kteří na každém takovém místě vzývají tvé jméno. Dej, ať tvůj Duch vzbudí v každém společenství hlad a žízeň po jednotě v tobě. Pána prosme:

V: Pane, slyš naše modlitby. (recituje se nebo zpívá)

Ponechte dostatek času, aby si asistenti mohli zapálit svíce od paškálu.

L2: Milosrdný Bože, prosíme za své církve. Naplň je pravdou a pokojem. Tam, kde je víra porušena, očisti ji, kde lidé bloudí, ukaž jim směr, kde nehlásají tvé evangelium, proměň je, kde svědčí o tom, co je správné, posiluj je, kde žijí v nouzi, pečuj o ně, a kde jsou rozdělení, sjednoť je. Pána prosme:

V: Pane, slyš naše modlitby. (recituje se nebo zpívá)

Ponechte dostatek času, aby si asistenti mohli zapálit svíce od paškálu.

L3: Bože Stvořiteli, tys nás stvořil podle svého obrazu a vykoupil jsi nás skrze Ježíše Krista, svého Syna. Shlédni soucitně na celou lidskou rodinu, odstraň všechnu povýšenost a nenávisť, které zamořují naše srdce, strhni zdi, které nás oddělují, a sjednoť nás poutem lásky. A navzdory naší slabosti dej, aby se na zemi naplnil tvůj záměr a všichni lidé i národy ti mohli sloužit v harmonii, shromáždění kolem tvého nebeského trůnu. Pána prosme:

V: Pane, slyš naše modlitby. (recituje se nebo zpívá)

Ponechte dostatek času, aby si asistenti mohli zapálit svíce od paškálu.

L4: Duchu Svatý, Dárce života, byli jsme stvořeni, abychom v tobě dosáhli plnosti a abychom se o tento pozemský život dělili se svými bratry a sestrami. Probud' v každém z nás svůj soucit a lásku. Daruj nám sílu a odvahu, abychom ve svém okolí usilovali o spravedlnost, ve svých rodinách dávali zavládnout pokoji, nemocným a umírajícím abychom přinášeli útěchu a s těmi, kdo jsou v nouzi, se o všechno dělili. Za proměnu každého lidského srdce Pána prosme:

V: Pane, slyš naše modlitby. (recituje se nebo zpívá)

Ponechte dostatek času, aby si asistenti mohli zapálit svíce od paškálu.

Modlitba Páně

VI. Kristovými posly: služebníky smíření

Kristovo poslání

Dvanáct asistentů se svícemi roznese světlo mezi účastníky bohoslužby, aby nakonec každý ve shromáždění držel v ruce zapálenou svíčku.

P: Rozžatá svíce je hluboce lidským symbolem: osvětluje temnoty, dává teplo i pocit bezpečí a společenství. Je také symbolem Krista, který je Světlo světa. Jako Kristovi poslové poneseme toto světlo do světa, do temnot, kde konflikty, nesvornost a rozdělení brání našemu jednotnému svědectví. Kéž Kristovo světlo vnese smíření do našich myšlenek, slov i skutků.

Přijměte světlo Kristovo a nese ho do temných míst našeho světa! Buďte služebníky smíření!
Buďte posly Kristovými!

Požehnání a vyslání

P: Obracíme se k tobě, Bože nejvyšš milosrdný:
Dej, ať všichni, kdo usilují o smíření, zakoušejí tvou pomoc
a mohou tak hlásat mocné skutky tvé lásky.
Prosíme o to skrze tvého Syna a našeho Pána Ježíše Krista.

V: Amen.

P: Požehnání všemohoucího Boha
Otce i Syna i Ducha Svatého
ať na vás sestoupí a zůstává vždycky s vámi.

V: Amen.

P: Jděte v Božím pokoji.

V: Bohu díky.

Zpěv

„Sonne der Gerechtigkeit“ od Christiana Davida nebo jiný vhodný zpěv podle rozhodnutí pořadatelů.

Biblické úvahy a modlitby na osm dní

První den: Jeden zemřel za všechny (2K 5,14)

Iz 53,4-12	Položil svůj život v oběť za vinu
Ž 118,1.14-29	Bůh mě nevydal smrti
1J 2,1-2	Kristus zemřel za hříchy celého světa
J 15,13-17	Položit život za své přátele

Komentář

Když se Pavel obrátil ke Kristu, dospěl k radikálně novému poznání: jeden člověk zemřel za všechny. Ježíš nezemřel jen za svůj vlastní lid a stejně tak nezemřel jen za ty, kdo sympatizují s jeho učením. Zemřel za všechny lidi v minulosti, přítomnosti i budoucnosti. V průběhu staletí položili mnozí křesťané, věrní evangeliu, život za své přátele. Jedním z nich byl i františkán Maxmilián Kolbe, který byl uvězněn v koncentračním táboře v Osvětimi a roku 1941 dobrovolně nabídl svůj život, aby tak zachránil spoluvězně.

Protože Ježíš zemřel za všechny, zemřeli všichni s ním (srov. 2K 5,14). Jestliže umíráme s Kristem, stává se náš starý život minulostí a my vstupujeme do nového bytí: do života v plnosti, života, v němž už nyní zakoušíme vyrovnanost, důvěru a odpuštění, života, který má smysl i po smrti. Tímto novým bytím je život v Bohu.

Když si Pavel toto uvědomí, cítí zároveň, že ho Kristova láska nutí, aby hlásal radostnou zvěst o smíření s Bohem. Na tomtéž poslání hlásat poselství evangelia mají podíl i všechny křesťanské církve. Musíme si klást otázku, jak můžeme hlásat toto evangelium smíření navzdory svým rozdělením.

Otázky

- Co to znamená, že Ježíš „zemřel za hříchy celého světa?“
- Německý pastor Dietrich Bonhoeffer napsal: „Jsem druhému člověku bratrem skrze to, co Ježíš vykonal pro mě a kvůli mně, a druhý člověk je mi bratrem skrze to, co Ježíš vykonal pro něj.“ Jak tato slova ovlivňují můj pohled na druhé lidi?
- A jaký je jejich důsledek pro ekumenický a mezináboženský dialog?

Modlitba

Bože, náš Otče,
v Ježíši jsi nám dal toho, kdo zemřel za všechny.
Žil náš život a zemřel naší smrtí.
Tys přijal jeho oběť a vzkřísil jsi ho k novému životu u sebe.
Dej, ať nás všechny, kdo jsme zemřeli spolu s ním,
spojuje Duch Svatý v jedno,
abychom zakoušeli plnou míru tvé božské přítomnosti
nyní i navěky. Amen.

Druhý den: Nežijte už sami sobě (2K 5,15)

Mi 6,6-8	Bůh ti oznámil, co je dobré
Ž 25,1-5	Bože, má spáso, uč mě chodit po svých stezkách
1J 4,19-21	My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás
Mt 16,24-26	Kdo ztratí svůj život pro mne, nalezne jej

Komentář

Smrtí a zmrtvýchvstáním Ježíše Krista jsme byli osvobozeni od potřeby vytvářet si svůj smysl sami a žít jen z vlastních sil. Místo toho čerpáme z životodárné moci Krista, který pro nás žil, zemřel a zase vstal. Když pro něj svůj život „ztrácíme“, nalézáme jej.

Proroci byli neustále konfrontováni s otázkou, jak správně žít před Bohem. Jasnou odpověď na to nalézá prorok Micheáš: „Abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.“ Autor 25. Žalmu ví, že to nedokážeme sami, a proto volá k Bohu a prosí, aby ho on vedl a posiloval.

V posledních letech se v německé společnosti, podobně jako v mnoha dalších zemích, mezi důležitými tématy objevuje sociální izolace a vzrůstající odcizení a samota. Křesťané jsou povoláni k tomu, aby hledali nové podoby společenského života, které jim umožní nabízet druhým lidem společné soužití a podporovat mezigenerační vazby. Evangelium nás vybízí, abychom nežili sami pro sebe, ale pro Krista, a zároveň nám přikazuje jít vstříc druhým lidem a překonávat překážky, které nás od sebe oddělují.

Otázky

- Jak nás naše kultura pokouší, abychom žili jen sami pro sebe, a ne pro druhé?
- Jak můžeme žít pro druhé ve své každodenní existenci?
- Jaké ekumenické důsledky má tato výzva, abychom nežili sami sobě?

Modlitba

Bože, náš Otče,
tys nás v Ježíši Kristu osvobodil k životu, který překračuje sebe sama.
Veď nás svým Duchem a pomáhej nám,
abychom žili jako bratři a sestry v Kristu,
v tom, který pro nás žil, trpěl, zemřel a zase vstal,
a který žije a kraluje na věky věků. Amen.

Třetí den: Nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek (2K 5,16)

1S 16,1.6-7	Člověk se dívá očima, Hospodin však hledí srdcem
Ž 19,7-13	Hospodinovo přikázání je ryzí, dává očím světlo
Sk 9,1-19	Saul se stává Pavlem
Mt 5,1-12	Blahoslavenství

Komentář

Setkáním s Kristem se vše obrací vzhůru nohama. Pavel to prožil na cestě do Damašku. Poprvé uviděl Ježíše takového, jaký skutečně je: jako Spasitele světa. Jeho úhel pohledu se zcela zásadně změnil a on musel odložit stranou své lidské vidění, svůj pohled ovlivněný světem.

Setkání s Kristem mění i náš úhel pohledu. Přesto se ale mnohdy nadále držíme toho, co bylo, a posuzujeme podle lidských měřítek. Dovoláváme se toho, že něco konáme „ve jménu Páně“, ve skutečnosti ale sloužíme sami sobě a svým vlastním zájmům. V Německu, ale i v mnoha dalších zemích zneužívali v dějinách vládcové i církevní představitelé svou moc a vliv a sledovali přitom vlastní nespravedlivé politické cíle.

Setkáním s Kristem byli proměněni i křesťané Moravské církve – věřící Jednoty bratrské z německého Ochranova (Herrnhut). V roce 1741 odpověděli na povolání neposuzovat nikoho podle lidských měřítek tím, že se rozhodli „podřídít se vládě Kristově“. Podřizujeme-li se dnes Kristově vládě, jsme povoláni vidět druhé lidi tak, jak je vidí Bůh, bez veškeré nedůvěry a předsudků.

Otázky

- Kde se v mém životě objevuje zkušenost, při níž jsem se cítil jako Pavel na cestě do Damašku?
- Co se změní, když se na ostatní křesťany nebo na vyznavače jiných náboženství budeme dívat tak, jak je vidí Bůh?

Modlitba

Trojediný Bože,
ty jsi počátek a cíl všeho živého.
Odpusť nám, když myslíme jen na sebe
a dovolujeme, aby nás zaslepovaly vlastní nároky.
Otevři naše srdce i oči.
Nauč nás, jak máme milovat, přijímat druhé a být k nim milosrdní,
abychom mohli růst v jednotě, kterou nám dáváš.
Tobě patří chvála a čest na věky věků. Amen.

Čtvrtý den: Co je staré, pominulo (2K 5,17)

Gn 19,15-26	Neohlížej se zpět
Ž 77,5-15	Bůh je vždy věrný
Fp 3,7-14	Zapomínáje na to, co je za mnou
L 9,57-62	Položit ruku na pluh

Komentář

Často se stává, že žijeme z minulosti. Ohlédnout se zpět může být užitečné a k uzdravení paměti to bývá i nezbytné. Může nás to ale zároveň ochromit a bránit nám, abychom žili v přítomnosti. Pavlovo poselství tu nabízí osvobození: „Co je staré, pominulo.“

Bible nás vybízí, abychom na minulost nezapomínali, ze vzpomínek čerpali sílu a připomínali si, co dobrého Bůh učinil. Zároveň nás ale vyzývá, abychom opustili to, co je staré, i kdyby to bylo dobré, vydali se následovat Krista a žili nový život v něm.

Během tohoto roku si mnozí křesťané připomínají dílo Martina Luthera a dalších reformátorů. Reformace do značné míry proměnila život západní církve. Mnozí křesťané přitom vydali hrdinské svědectví o své víře a mnozí byli ve svém křesťanském životě obnoveni. Přitom je ovšem důležité, jak nám to připomíná i Písmo, neomezovat se jen na to, co se stalo v minulosti, ale namísto toho dovolit Duchu Svatému, aby nás otevřel nové budoucnosti, v níž budou všechna rozdělení překonána a kde se Boží lid sjednotí.

Otázky

- Co se dozvíme, budeme-li společně číst dějiny svých rozdělení a vzájemné nedůvěry?
- Co se v mé církvi musí změnit, abychom dokázali překonat rozdělení a posilovat to, co nás sjednocuje?

Modlitba

Pane Ježíši Kriste,
který jsi stejný včera, dnes i navěky,
uzdrav rány naší minulosti,
žehnej nám, když dnes společně putujeme k jednotě,
a ved' nás do své budoucnosti,
kdy budeš všechno ve všech
s Otcem a Duchem Svatým
na věky věků. Amen.

Pátý den: Hle, je tu nové! (2K 5,17)

Ez 36,25-27	Obdržet nové srdce od Boha
Ž 126	Být naplněn radostí
Ko 3,9-17	Být obnoven v Kristu
J 3,1-8	Narodit se z Ducha

Komentář

Pavel se setkal s Kristem, zmrtvýchvstalým Pánem, a stal se novým člověkem – tak jako každý, kdo uvěří v Krista. Toto nové stvoření není postřehnutelné pouhým okem, ale je to skutečnost víry. Bůh v nás žije mocí Ducha Svatého a dává nám podíl na životě Nejsvětější Trojice.

Tímto novým stvořením se překonává pád člověka a vstupujeme do spásonosného vztahu s Bohem. Můžeme na sebe vztáhnout vskutku úchvatné věci: jak říká Pavel, v Kristu se stáváme novým stvořením, jeho zmrtvýchvstáním je překonána smrt, nikdo a nic nás nemůže vyrvat z Boží ruky, jsme v Kristu jedno a on žije v nás, v Kristu jsme „královským kněžstvem“ (Zj 5,10), když mu vzdáváme díky za to, že porazil smrt, a hlásáme příslib nového stvoření.

Tento nový život se stává patrným, když mu dovolíme, aby se dále formoval a projevoval se „milosrdným soucitem, dobrotou, skromností, pokorou a trpělivostí“. Zároveň se musí ukazovat i v našich ekumenických vztazích. Mnoho církví sdílí totéž přesvědčení, že čím více žijeme v Kristu, tím více se přibližujeme i sobě navzájem. Letošní pětisté výročí reformace je pro nás mimořádnou příležitostí zamyslet se nad úspěchy i tragickými selháními v našich dějinách. Kristova láska nás nutí, abychom žili jako obnovení lidé a aktivně usilovali o jednotu a smíření.

Otázky

- Co mi pomáhá uvědomit si, že jsem novým stvořením v Kristu?
- Co musím podniknout, abych mohl svůj nový život v Kristu skutečně žít?
- Jaké důsledky pro ekumenismus má to, že jsme nové stvoření?

Modlitba

Trojediný Bože,
ty se nám zjevuješ jako Otec a Stvořitel,
jako Syn a Spasitel
i jako Duch a Dárce života,
a přece jsi jeden Bůh.
Prolom naše lidská omezení a obnov nás.
Dej nám nové srdce,
abychom dokázali překonávat všechno,
co ohrožuje naši jednotu v tobě.
Prosíme o to skrze Ježíše Krista
v mocí Ducha Svatého. Amen.

Šestý den: Bůh nás smířil sám se sebou (2K 5,18)

Gn 17,1-8	Bůh uzavírá smlouvu s Abrahamem
Ž 98	Svět spatřil Boží vítězství
Ř 5,6-11	Bůh nás se sebou smířil skrze Ježíše Krista
L 2,8-14	Hlásání radostné zvěsti

Komentář

Smíření má dvojí tvář: je úchvatné, a zároveň děsí. Vtahuje nás do sebe, takže po něm toužíme: chceme, aby nastalo v nás samotných, mezi jednotlivými lidmi, mezi našimi odlišnými křesťanskými tradicemi. Zároveň ale vnímáme, jaká se za ně platí cena, a bojíme se jí. Smíření od nás totiž vyžaduje, abychom se zřekli své touhy po moci a uznání. V Kristu nás Bůh milostivě smiřuje se sebou, přestože jsme se od něj odvrátili. A Boží jednání jde ještě dál: Bůh se sebou smiřuje nejen lidstvo, ale celé stvoření.

Ve Starém zákoně prokázal Bůh věrnost a milosrdenství izraelskému lidu, s nímž uzavřel smlouvu. A tato smlouva stále trvá: „Boží dary a jeho povolání jsou neodvolatelná“ (Ř 11,29). Ježíš, který svou krví stvrdil novou smlouvu, byl také synem Izraele, naše církve ale v minulosti na tuto skutečnost zapomínaly. Po holocaustu mají německé církve i specifický úkol: bojovat proti antisemitismu. Podobně jsou všechny církve povolány vnášet smíření do společnosti, kde působí, a stavět se proti všem podobám diskriminace druhých lidí, protože všichni patříme pod Boží smlouvu.

Otázky

- Co pro naše křesťanská společenství znamená, že jsme součástí Boží smlouvy?
- Jakým podobám společenské diskriminace se dnes naše církve musejí postavit?

Modlitba

Milosrdný Bože,
tys z lásky uzavřel se svým lidem smlouvu.
Dej nám sílu,
abychom se postavili všem podobám diskriminace.
Kéž nás dar tvé láskyplné smlouvy
naplňuje radostí a podněcuje k větší jednotě.
Prosíme o to skrze Ježíše Krista,
našeho zmrtvýchvstalého Pána,
který žije a kraluje s tebou a Duchem Svatým
na věky věků. Amen.

Sedmý den: Služba smíření (2K 5,18-19)

Gn 50,15-21	Josef se smířil s bratry
Ž 72	Boží království přinese pokoj a spravedlnost
1J 3,16b-21	Boží láska nás nutí milovat se navzájem
J 17,20-26	Ježíš se modlí za jednotu své církve

Komentář

Smíření mezi Bohem a lidmi je ústřední skutečností naší křesťanské víry. Pavel je přesvědčen, že Kristova láska nás nutí, abychom vnášeli Boží smíření do všech stránek a rozměrů svého života. To nás dnes vede k tomu, abychom zpytovali svědomí a zamýšleli se nad svým rozdělením. Také Josefův příběh nám ukazuje, že Bůh vždy dává milost potřebnou k uzdravení narušených vztahů.

Velcí reformátoři, jako byl Martin Luther, Ulrich Zwingli a Jan Kalvín, ale také mnozí z těch, kdo zůstali katolíky, jako například Ignác z Loyoly, František Saleský a Karel Boromejský, usilovali o obnovu západní církve. To, co se mohlo stát dějinami Boží milosti, ale porušila lidská hříšnost, a tak se rodí dějiny rozštěpené jednoty Božího lidu. Nepřátelství a podezřívavost, poznamenané hříchem a válčením, se v následujících staletích prohlubovaly.

Ke službě smíření patří mimo jiné i snaha překonat rozdělení mezi křesťany. Mnohé církve dnes spolupracují v duchu vzájemné důvěry a úcty. Jedním pozitivním příkladem ekumenického smíření je dialog mezi Světovou luterskou federací a Světovou mennonitskou konferencí. Závěry tohoto dialogu byly publikovány v dokumentu nazvaném „Uzdravení paměti: Smíření v Kristu“ a obě organizace poté v roce 2010 uspořádaly kající bohoslužbu, po které následovala další smírná setkání v Německu i v mnoha dalších zemích.

Otázky

- Kde v naší společnosti, v našem okolí je zapotřebí služba smíření?
- Jak na tuto potřebu odpovídáme?

Modlitba

Bože veškeré dobroty,
děkujeme ti, že jsi nás i celý svět smířil se sebou v Kristu.
Posiluj nás, naše shromáždění a církve,
abychom sloužili smíření.
Uzdrav naše srdce a pomáhej nám šířit tvůj pokoj.
„Tam, kde je nenávisť, ať přinášíme lásku,
kde je urážka, ať přinášíme odpuštění,
kde je pochybnost, ať přinášíme víru,
kde je zoufalství, ať přinášíme naději,
kde je smutek, ať přinášíme radost,
kde vládne tma, ať přinášíme světlo.“
Prosíme o to skrze Ježíše Krista
v moci Ducha Svatého. Amen.

Osmý den: Smíření s Bohem (2K 5,20)

Mi 4,1-5	V posledních dnech zavládne spravedlnost
Ž 87	Slavné věci hlásány jsou o Bohu
Zj 21,1-5a	Bůh stvoří nové nebe a novou zemi
J 20,11-18	Setkání se zmrtvýchvstalým Kristem vede k misijnímu poslání

Komentář

Co kdyby...? Co kdyby se biblická proroctví skutečně vyplnila? Kdyby ustaly války mezi národy a z válečných zbraní se vyrobilo to, co dává život? Co kdyby zavládla Boží spravedlnost a jeho pokoj, který znamená víc než jen to, že se neválčí? Co kdyby se lidstvo shromáždilo při oslavě, kde nebude nikdo vytlačován na okraj? Co kdyby skutečně pominul všechen smutek a slzy a pominula by i smrt? Byl by to skutečný vrchol smíření, které Bůh dává skrze Ježíše Krista. Bylo by to nebe!

Žalmy, kantika a chvalozpěvy opěvují den, kdy celé a zdokonalené tvorstvo konečně dospěje ke svému cíli, kdy Bůh bude „všechno ve všech“. Vyprávějí o křesťanské naději, že Boží vláda dojde plnosti, že bolest se promění v radost. Toho dne se církev zjeví v celé své kráse a milosti jako jedno tělo Kristovo. Všude, kde se shromažďujeme v Duchu, abychom společně zpívali o naplnění Božích slibů, se otevírají nebesa a my teď a tady začínáme tancovat podle melodie věčnosti.

Když můžeme už nyní zakoušet tuto blízkost nebe, oslavujme ji společně. Podělíme-li se o obrazy, básně a písně, které vznikly v prostředí naší vlastní tradice, může to druhé inspirovat k větší horlivosti. Tato díla nám dokážou otevírat nový prostor, v němž prožíváme svou společnou víru v Boží království a naději na jeho příchod.

Otázky

- Jak si představujete nebe?
- Které písně, příběhy, básně a obrazy z vaší křesťanské tradice vám dávají pocítit podíl na realitě Boží věčnosti?

Modlitba

Trojediný Bože Otče, Synu a Duchu Svatý,
děkujeme ti za tento týden modliteb,
za to, žeš nás shromáždil jako bratry a sestry v Kristu,
i za nejrůznější způsoby,
jimiž jsme zakoušeli tvou přítomnost.
Dej, ať vždy společně chválíme tvé svaté jméno,
a tak můžeme stále růst v jednotě a smíření. Amen.

Ekumenická situace v Německu¹

Spolupráce v měnící se společnosti

Z celkem 81 milionů obyvatel dnešního Německa představují 50 milionů křesťané. Většina z nich se hlásí buď k římskokatolické církvi, anebo k některé z místních protestantských církví, které dohromady tvoří Evangelickou církev v Německu (*Evangelische Kirche in Deutschland*, EKD). Kromě nich zde existují i poměrně malé „svobodné církve“, dále církev pravoslavná a vlastně všechny hlavní křesťanské tradice.

Před několika staletími tvořila Německo řada království a knížectví, která spojovala jedna společná církev. Reformace, kterou vedle dalších vedl i Martin Luther, vedla ale ke schizmatu západního křesťanství a nakonec i k válce mezi katolickými a protestantskými mocnostmi. Augsburský mír (1555) tyto konflikty načas ukončil zavedením pravidla, že obyvatelé království nebo knížectví se mají držet té víry, ke které se hlásí jejich panovník. Ti, kdo věřili jinak, museli buď přestoupit, anebo se odstěhovat jinam. Tato opatření se ovšem vztahovala jen na luterány a katolíky, už ale ne na následovníky Kalvína ani na novokřtěnce, kteří tak byli vystaveni pronásledování. Augsburský mír se udržel déle než šest desetiletí, až do propuknutí třicetileté války (1618 – 1648). Klid zbraní znovu přinesl až Vestfálský mír, který potvrdil ustanovení z Augsburgu a tentokrát ho vztáhl i na kalvinisty. Německý lid v důsledku toho žil v regionální náboženské izolaci. Rozmanitost vyznání v rámci jedné země byla nemyslitelná a po prožitých válečných hrůzách panovala mezi jednotlivými denominacemi nedůvěra a nepřátelství.

V 19. století přišly do Německa nové církve a denominace, mezi nimi baptisté a metodisté i staroluteráni, staroreformovaní a starokatolíci. Jejich vzestup byl často zapříčiněn vnitřními protestními hnutími v jednotlivých církvích. Proto také tyto církve zůstaly poměrně malé a většinou nebyly příliš nakloněné ekumenickým vztahům.

Situace křesťanských církví se v Německu významně proměnila po druhé světové válce. Z východní Evropy uteklo nebo bylo vyhnáno na dvanáct milionů lidí německého původu. Při jejich usazování v Německu nikdo nepřemýšlel o tom, k jaké křesťanské tradici přináležejí. Protestanti přišli do tradičně katolických oblastí a naopak, takže se obě tradice dostaly do užšího vzájemného kontaktu.

Poválečný hospodářský a průmyslový růst vytvořil poptávku po pracovní síle, což vedlo k dohodám mezi německou vládou a řadou středomořských zemí o přijímání *Gastarbeiterů*, pozvaných zahraničních pracovníků. V Německu se tak usadilo množství lidí z Itálie, Španělska, Portugalska, Řecka, Jugoslávie, Turecka, Maroka a Tuniska, což dále zvýšilo konfesní a náboženskou rozmanitost země. Zejména tak narostl podíl pravoslavných věřících. Ačkoli se původně počítalo s tím, že tito pracovníci se po několika letech vrátí do své vlasti (od toho se také odvozovalo pojmenování *Gastarbeiter*, „hostující pracovník“), mnozí z nich nakonec zůstali a zanechali svou stopu v německém životě a kultuře. V období po roce 1980 došlo k nárůstu počtu imigrantů s německými kořeny ze Sovětského svazu, přitom mnozí z nich byli pravoslavní, baptisté nebo židé. V posledních letech přinesly ohromný příliv uprchlíků války, terorismus a sociální nepokoje na Blízkém východě, v Africe, Afghánistánu, na Ukrajině a v mnoha dalších zemích. Naprostá většina uprchlíků se sice uchyluje do zemí

¹ Veškerá práva vztahující se k tomuto textu i odpovědnost za něj náleží výhradně Radě německých církví (ACK), která sestavila podklady pro Týden modliteb za jednotu křesťanů v roce 2017.

sousedících s jejich vlastí, stále více jich ale hledá útočiště v Německu a dalších evropských zemích.

V bývalém východním Německu hrály církve, a zvláště církev protestantská, klíčovou úlohu při událostech, které nakonec vedly k pádu Berlínské zdi (1989) a komunistického režimu. Ani to ale křesťanskou víru ve východním Německu nezachránilo před postupnou ztrátou významu. Britský list *The Guardian* dokonce východní Německo označil za „nejateističtější zemi světa“. Příčinou poklesu religiozity ale v žádném případě nebyl jen tamní komunistický režim, křesťanská víra ve východním Německu upadala ještě předtím, než se komunisté dostali k moci. Tamní ateismus přitom ani v nejmenším není oné agresivní povahy, jakou dnes prokazují takzvaní „noví ateisté“. Spíše ho charakterizuje hluboce zakořeněná lhostejnost k jakékoli víře. Když se ptali Berlíňanů, zda se považují za věřící, anebo za nevěřící, jeden člověk odpověděl: „Ani jedno, já jsem normální.“

Dnes je Německo domovem pro lidi z nejrůznějšího kulturního prostředí a také nejrůznějšího vyznání i bez vyznání. Zhruba jedna třetina obyvatelstva se hlásí k některé z místních protestantských církví sdružených v EKD, jednu třetinu tvoří římská katolická a o něco méně než jedna třetina nevyznává žádné náboženství. V populaci je dále 1,7 % pravoslavných křesťanů a dalších 1,8 % tvoří příslušníci některé ze svobodných církví. Ty mají většinou velice silné historické i teologické vazby na reformaci, nejsou ale tak těsně propojeny se státem, jako jsou římskokatolická a evangelická církev. Německé obyvatelstvo dále ze 4,9 % tvoří muslimové a 0,1 % jsou židé.

Církve v Německu dosud nepřekonalý všechny rozdíly, naučily se ale spolupracovat. Za nacionálního socialismu někteří křesťané kolabovali s vládnoucí mocí, jiní se ale nacistům postavili a byli uvězněni nebo posláni do koncentračního tábora. Zkušenost se vzájemným soužitím a sdíleným utrpením v diktatuře sblížila křesťany různých vyznání. Dnes německé církve mnohem lépe spolupracují, aby dokázaly naplnit to, co je posláním církve, a svědčit o evangeliu slovem i skutkem. Protože obě církve, římskokatolická i evangelická, mají mnoho členů, vytvářejí právě ony největší díl ekumenické spolupráce, která v Německu probíhá.

Mnoho ekumenických iniciativ se v Německu děje na té nejnižší úrovni, jako například setkání v rámci Aliančního týdne modliteb a Týdne modliteb za jednotu křesťanů. Farnosti a kongregace, které spolu sousedí, společně organizují i další ekumenické aktivity, jako například biblické hodiny nebo diskuze o teologických otázkách. Spolu také slaví různé svátky, vytvářejí webové stránky, navštěvují ty, kdo se do jejich sousedství nově přistěhovali, nebo rozdávají na nádraží letáky s informacemi o místních křesťanských společenstvích. Tyto aktivity obvykle provozují dobrovolníci, kteří se hlásí k některé z místních církví. V některých regionech místní kongregace a farnosti dokonce uzavírají ekumenická partnerství a podepisují formální dohody, které konkretizují vzájemnou spolupráci. Tyto dokumenty se přitom opírají o podobné dohody uzavřené mezi představiteli daných církví.

Ekumenická spolupráce funguje také na úrovni církevních představitelů. Dvakrát do roka se například setkává skupina katolických biskupů a biskupů z EKD, aby společně diskutovali o aktuálních otázkách, které mají vliv na život církví. Jiná skupina zase diskutuje o teologických otázkách, jako je pojem lidské důstojnosti. Souběžně s těmito bilaterálními setkáními se konají i pravidelné schůzky zástupců Pravoslavné biskupské konference s katolickými a protestantskými biskupy i schůzky mezi Asociací svobodných církví a EKD.

Pro německé církevní prostředí jsou charakteristická velká shromáždění a akce pro vlastní členy. Ta pro katolíky se nazývá *Katholikentag* a protestantům je zase určen *Kirchentag*. Obě akce se konají každé dva roky, první z nich pořádá Ústřední komise německých katolíků a druhou jmenovanou zase komise nazvaná „Německé evangelické *Kirchentag*“ (DEKT).

V principu se jedná o shromáždění určená věřícím příslušné církve, už po řadu let se jich ale účastní i příslušníci jiných vyznání, kteří jsou často zvaní také jako hosté a řečníci.

V letech 2003 a 2010 se všechny členské církve Rady německých církví spojily, aby společně připravily podobné setkání na ekumenické rovině, nazvané *Ökumenischer Kirchentag*. Diskutovalo se na něm o mnoha otázkách, které jsou pro německou společnost důležité (světová finanční krize, klimatické změny, etické otázky související s lidským životem, spravedlnost apod.). Neméně důležité ale bylo i společné studium Bible, teologické diskuze a ekumenické bohoslužby. Všechna zmíněná shromáždění, a zejména ekumenický *Kirchentag*, jsou pro německé křesťany vynikající příležitostí, jak dát najevo nejen to, že jsou stále aktivní, ale také svou odhodlanost spolupracovat a vtahovat celou německou společnost do dialogu.

Rada německých církví

Sdružení nazvané *Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen* (ACK) bylo v Německu založeno 10. března 1948, tedy několik měsíců předtím, než vznikla Světová rada církví. Zakládajícími členy byla EKD a dále mennonité, baptisté, metodisté a starokatolíci. Roku 1974, tedy deset let poté, co byl na II. vatikánském koncilu přijat dekret o ekumenismu, se k radě přidala také katolická biskupská konference a téhož roku do rady vstoupila i pravoslavná církev. Po sjednocení Německa byly sloučeny rady církví z bývalé západní a východní části země. Obě sdružení se ale poněkud odlišovala co do struktury i členského složení, bylo proto třeba vytvořit novou ekumenickou instituci s novými stanovami. Dnes k ACK patří sedmnáct členských církví, šest dalších figuruje jako hosté a čtyři ekumenické organizace mají status pozorovatele.

Během prvního ekumenického setkání *Kirchentag* v Berlíně roku 2003 slavili zástupci všech členských církví ACK ekumenickou bohoslužbu a podepsali také dokument *Charta Oecumenica*, připravený společně Konferencí evropských církví a katolickou Radou evropských biskupských konferencí. Rada zároveň zveřejnila vlastní text, který reflektuje význam *Charty Oecumeniky* v Německu i možnosti, jak ji zde uvádět do praxe.

V roce 2010, v průběhu druhého ekumenického *Kirchentagu* v Mnichově, Rada německých církví ustanovila „Ekumenický den stvoření“, aby tak naplnila jedno z doporučení *Charty Oecumeniky*. Oslava tohoto dne má být jednak svědectvím o naší společné víře v Boha Stvořitele a zároveň nám má připomínat náš společný úkol ochraňovat Boží stvoření. Ekumenický den stvoření se slaví vždy v první pátek v měsíci září. Poprvé ho rada společně s pravoslavnou církví uspořádala ve městě Brühl, dnes se slaví v mnoha městech po celém Německu. ACK vybízí všechny křesťany, aby se k této oslavě připojili, a zároveň pro tuto příležitost s předstihem vydává bohoslužebné texty i další materiály, které mohou lidé využít při plánování vlastních oslav.

Dalším tématem, kterému rada věnovala mnoho času a diskuzí, je křest. V roce 2007 podepsalo jedenáct členských církví ACK dohodu o vzájemném uznávání křtu. Pět dalších členů rady, mezi nimi mennonité a baptisté, se ale na podpis necítili připraveni. Rada se poté tomuto tématu dále věnovala: otázkou křtu se zabývala mimo jiné na svém valném shromáždění a v březnu roku 2014 uspořádala veřejnou konferenci na toto téma. Záležitost také probírali zástupci ACK s Ekumenickou radou církví ve Finsku.

Charta Oecumenica ve svých člancích 10 a 11 doporučuje zintenzivnit dialog se zástupci židovské komunity a povzbuzuje i ke vzájemným setkáním mezi křesťany a muslimy. ACK proto navázala spolupráci s jednou židovskou a dvěma muslimskými organizacemi při přípravě iniciativy nazvané „Weißt du, wer ich bin?“ („Víš, kdo jsem?“). Tato iniciativa

podpořila radou a finanční pomocí příslušníky všech tří vyznání, aby se vzájemně poznali a pustili se do společných aktivit na lokální úrovni. Jako koordinátorka těchto snah byla zaměstnána mladá muslimka a finanční podporu poskytly také některé státní i evropské instituce.

Vedle toho věnovala rada značnou pozornost dokumentu „Křesťanské svědectví ve světě náboženské plurality“ a vytvořila pracovní skupinu, která měla pracovat na této záležitosti. V roce 2014 se uskutečnila konference, při níž měli zástupci členských církví ACK a Evangelické aliance možnost diskutovat o záležitostech souvisejících s vydáváním svědectví a mezináboženským dialogem. Toto setkání umožnilo oběma sdružením navázat těsnější kontakt a Evangelická aliance při této příležitosti požádala ACK o přidělení statusu pozorovatele.

Výzvy ekumenického hnutí

Jednou z hlavních ekumenických výzev, před které je Německo postaveno, je vytvoření platformy, na které by se církve s menším počtem věřících mohly setkávat s dvěma největšími konfesemi jako se sobě rovnými. Římskokatolická církev a Evangelická církev v Německu jsou zhruba stejně velké a mají k dispozici i stejné množství prostředků. Jejich spolupráce je proto zcela přirozená a pokrývá širokou škálu témat – od interkonfesních manželství po otázky související se vztahem státu a církvi. Tato spolupráce ale často probíhá výhradně na bilaterální bázi, takže ostatní církve, a dokonce sama ACK, často nemají možnost vstoupit do ekumenické debaty. Rada německých církví si proto za jeden ze svých hlavních cílů klade snahu dostat skutečnosti, že v zemi existuje víc církví než jen dvě, i zajištění a podporu multilaterální diskuze a spolupráce.

Další výzvou je postavit se frustraci, kterou cítí mnozí lidé, zejména ti, kdo se na lokální úrovni dlouhodobě angažují v ekumenických aktivitách, ale nevidí v této oblasti žádný pokrok. Nejsilněji přitom tuto frustraci vnímají v otázce společné účasti na večeři Páně napříč hranicemi konfesí. V Německu žije velké množství smíšených párů, v nichž se partneři hlásí k různým církvím. Nejen že touží přistupovat k přijímání společně, ale zároveň mají často velmi silný dojem, že ekumenické hnutí by mělo přinést větší plody, než jaké dává dosud, a když místo odvážných kroků vpřed vidí stagnaci, pocítují nespokojenost.

Řada lidí dnes v Německu postrádá alespoň nějaké povědomí o křesťanské víře a zdá se, že se ani nesnaží o ní něco vědět, natož ji přijmout. Pokud církve berou vážně své poslání „jít ke všem národům a získávat učedníky“ (srov. Mt 28,19), mělo by pro ně být prioritou, aby tyto lidi vtáhly do dialogu. A místo toho, aby se s tímto úkolem vyrovnávali individuálně, měly by se ho zhostit společně, učit se přitom ze zkušeností druhých a vzájemně se povzbuzovat. Pokud se církve budou soustředit na společnou víru, může to jedině posílit vazby, které je sjednocují. Podobně snaha předávat křesťanskou víru srozumitelným způsobem může církvím pomoci, aby svou vlastní víru samy lépe pochopily. Pětisté výročí reformace se může stát příležitostí, jak veřejnosti – křesťanům i nevěřícím – připomenout to, co je podstatou křesťanské víry: Boží lásku, zjevenou nám v Kristu a směřující k nám lidem i k celému stvoření. Právě proto se také německé církve rozhodly udělat ze zmíněného výročí *Christusfest*, oslavu Krista.

Témata Týdne modliteb za jednotu křesťanů 1968 – 2017

V roce 1968 se začaly používat materiály připravované společně Komisí pro víru a řád Světové rady církví a Papežskou radou pro jednotu křesťanů.

- 1968 „Ke chvále jeho slávy“ (Ef 1,14)
To the praise of his glory / Pour la louange de sa gloire
- 1969 „Povolání ke svobodě“ (Ga 5,13)
Called to freedom / Appelés à la liberté
(Přípravné setkání se konalo v Římě, Itálie.)
- 1970 „Jsme spolupracovníci na Božím díle“ (1K 3,9)
We are fellow workers for God / Nous sommes les coopérateurs de Dieu
(Přípravné setkání se konalo v klášteře v Niederaltaich, NSR.)
- 1971 „... a přítomnost Ducha Svatého“ (2K 13,13)
... and the communion of the Holy Spirit / ... et la communion du Saint-Esprit
(Přípravné setkání se konalo v Bari, Itálie.)
- 1972 „Nové přikázání vám dávám“ (J 13,34)
I give you a new commandment / Je vous donne un commandement nouveau
(Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1973 „Pane, nauč nás modlit se“ (L 11,1)
Lord, teach us to pray / Seigneur, apprend-nous à prier
(Přípravné setkání se konalo v opatství Montserrat, Španělsko.)
- 1974 „Každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus je Pán“ (Fp 2,1-13)
That every tongue confess: Jesus Christ is Lord /
Que tous confessent : Jésus-Christ est Seigneur
(Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- (V dubnu 1974 byl členským církvím a jiným zainteresovaným stranám zaslán dopis ohledně ustanovení místních skupin, které by se zapojily do přípravy brožury k Týdnu modliteb za jednotu křesťanů. Jako první se tohoto záměru ujala australská skupina, která shromáždila přípravný materiál pro týden modliteb v roce 1975.)*
- 1975 „Boží záměr: vše v Kristu“ (Ef 1,3-10)
God's purpose: all things in Christ /
La volonté du Père : Tout réunir sous un seul chef, le Christ
(Materiál od australské skupiny. Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1976 „Jsme povoláni stát se tím, čím jsme“ (1J 3,2)
We shall be like him or, Called to become what we are /
Appelés a devenir ce que nous sommes
(Materiál z Karibské konference církví. Přípravné setkání se konalo v Římě, Itálie.)
- 1977 „Vytrváme spolu v naději“ (Ř 5,1-5)
Enduring together in hope / L'espérance ne déçoit pas
(Materiál z Libanonu, uprostřed občanské války.
Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)

- 1978 „Nejste již cizinci“ (Ef 2,13-22)
No longer strangers / Vous n'êtes plus des étrangers
(Materiál od ekumenického týmu v Manchestru, Anglie.)
- 1979 „Každý at' slouží druhým k oslavě Boží“ (1P 4,7-11)
Serve one another to the glory of God /
Soyez au service les uns des autres pour la gloire de Dieu
(Materiál z Argentiny. Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1980 „Přijď tvé království“ (Mt 6,10)
Your kingdom come / Que ton règne vienne!
(Materiál od ekumenické skupiny z Berlína, NDR.
Přípravné setkání se konalo v Miláně, Itálie.)
- 1981 „Tentýž duch – rozdílná obdarování – jedno tělo“ (1K 12,3b-13)
One Spirit – many gifts – one body / Un seul esprit – des dons divers – un seul corps
(Materiál od Graymoor Fathers, USA.
Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1982 „At' všichni najdou domov v tobě, Pane“ (Ž 84)
May all find their home in you, o Lord /
Que tous trouvent leur demeure en Toi, Seigneur
(Materiál z Keni. Přípravné setkání se konalo v Miláně, Itálie.)
- 1983 „Ježíš Kristus – život světa“ (1J 1,1-4)
Jesus Christ – the Life of the World / Jesus Christ – La Vie du Monde
(Materiál od ekumenické skupiny v Irsku.
Přípravné setkání se konalo v Céligny [Bossey], Švýcarsko.)
- 1984 „Povolání být jedno skrze kříž našeho Pána“ (1K 2,2; Ko 1,20)
Called to be one through the cross of our Lord /
Appelés à l'unité par la croix de notre Seigneur
(Přípravné setkání se konalo v Benátkách, Itálie.)
- 1985 „Od smrti k životu s Kristem“ (Ef 2,4-7)
From death to life with Christ / De la mort à la vie avec le Christ
(Materiál z Jamajky. Přípravné setkání se konalo v Grandchamp, Švýcarsko.)
- 1986 „Budete mi svědky“ (Sk 1,6-8)
You shall be my witnesses / Vous serez mes témoins
(Materiál z Jugoslávie [Slovinsko]. Přípravné setkání se konalo v Jugoslávii.)
- 1987 „Sjednoceni v Kristu – nové stvoření“ (2K 5,17 – 6,4a)
United in Christ – a New Creation / Unis dans le Christ – une nouvelle création
(Materiál z Anglie. Přípravné setkání se konalo v Taizé, Francie.)

- 1988 „Láska Boží zahání strach“ (1J 4,18)
The love of God casts out fear / L'Amour de Dieu bannit la crainte
(Materiál z Itálie. Přípravné setkání se konalo v Pinerolo.)
- 1989 „Vytváření společenství: jedno tělo v Kristu“ (Ř 12,5-6a)
Building community: one body in Christ /
Bâtir la communauté : un seul corps en Christ
(Materiál z Kanady. Přípravné setkání se konalo ve Whaley Bridge, Anglie.)
- 1990 „Aby všichni byli jedno... aby svět uvěřil“ (J 17)
That they all may be one... That the world may believe /
Que tous soient un... Afin que le monde croie
(Materiál ze Španělska. Přípravné setkání se konalo v Madridu.)
- 1991 „Chvalte Hospodina, všechny národy!“ (Ž 117; Ř 15,5-13)
Praise the Lord, all you nations! / Nations, louez toutes le Seigneur
(Materiál z Německa. Přípravné setkání se konalo v Rotenburg an der Fulda.)
- 1992 „Jděte... já jsem s vámi“ (Mt 28,16-20)
I am with you always... Go, therefore / Je suis avec vous... allez donc
(Materiál z Belgie. Přípravné setkání se konalo v Bruggách.)
- 1993 „Nesme ovoce Ducha pro jednotu křesťanů“ (Ga 5,22-23)
Bearing the fruit of the Spirit for Christian unity /
Pour l'unité : laisser mûrir en nous les fruits de l'Esprit
(Materiál ze Zairu. Přípravné setkání se konalo v Curychu, Švýcarsko.)
- 1994 „Rodina Boží: povoláná, aby byla jedné mysli a jednoho srdce“ (Sk 4,23-37)
The household of God: called to be one in heart and mind /
La maison de Dieu : Appelés à être un dans le coeur et dans l'esprit
(Materiál z Irska. Přípravné setkání se konalo v Dublinu.)
- 1995 „Koinónia: společenství v Bohu a mezi sebou“ (J 15,1-17)
Koinonia: communion in God and with one another /
La koinonia : communion en Dieu et les uns avec les autres
(Materiál od Komise pro víru a řád. Přípravné setkání se konalo v Bristolu, Anglie.)
- 1996 „Hle, stojím přede dveřmi a tluču“ (Zj 3,14-22)
Behold, I stand at the door and knock / Je me tiens à la porte et je frappe
(Materiál z Portugalska. Přípravné setkání se konalo v Lisabonu.)
- 1997 „Na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem“ (2K 5,20)
We entreat you on behalf of Christ, be reconciled to God /
Au nom du Christ, laissez-vous réconcilier avec Dieu
(Materiál od Ekumenické rady církví ve Skandinávii.
Přípravné setkání se konalo ve Stockholmu.)

- 1998 „Duch přichází na pomoc naší slabosti“ (Ř 8,14-27)
The Spirit helps us in our weakness / L'Esprit aussi vient en aide à notre faiblesse
(Materiál z Francie. Přípravné setkání se konalo v Paříži.)
- 1999 „Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid“ (Zj 21,1-7)
He will dwell with them as their God, they will be his peoples /
Dieu demeurera avec eux. Ils seront ses peuples et lui sera le Dieu qui est avec eux
(Materiál z Malajsie. Přípravné setkání se konalo v klášteře v Bose, Itálie.)
- 2000 „Pochválen buď Bůh... který nás v Kristu obdařil
vším duchovním požehnáním“ (Ef 1,3-14)
Blessed be God who has blessed us in Christ /
Béni soit Dieu, qui nous a bénis en Christ
(Materiál z Blízkého východu. Přípravné setkání se konalo v La Verně, Itálie.)
- 2001 „Já jsem ta cesta, pravda i život“ (J 14,1-6)
I am the Way, and the Truth, and the Life / Je suis le chemin, et la vérité et la vie
(Materiál z Rumunska. Přípravné setkání se konalo ve Vulcanu.)
- 2002 „U tebe je pramen žití“ (Ž 36,6-10)
For with you is the fountain of life / Car chez toi est la fontaine de la vie
(Materiál od CCEE a CEC. Přípravné setkání se konalo v Ottmaringu, Německo.)
- 2003 „Tento poklad máme však v hliněných nádobách“ (2K 4,4-18)
We have this treasure in clay jars / Car nous avons ce trésor dans des vases d'argile
(Materiál církvi v Argentíně. Přípravné setkání se konalo v Los Rubios, Španělsko.)
- 2004 „Svůj pokoj vám dávám“ (J 14,23-31)
My peace I give to you / Je vous donne ma paix
(Materiál z Aleppa v Sýrii. Přípravné setkání se konalo v Palermu, Sicílie.)
- 2005 „Kristus – jediný základ církve“ (1K 3,1-23)
Christ, the one foundation of the church / Le Christ, unique fondement de l'Eglise
(Materiál ze Slovenska. Přípravné setkání se konalo v Piešťanech.)
- 2006 „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém,
tam jsem já uprostřed nich“ (Mt 18,18-20)
Where two or three are gathered in my name, there I am among them /
Là où deux ou trois se trouvent réunis en mon nom, je suis au milieu d'eux
(Materiál z Irska. Přípravné setkání se konalo v Prosperous, hrabství Kildare.)
- 2007 „I hluchým dává sluch a němým řeč“ (Mk 7,31-37)
He even makes the deaf to hear and the mute to speak /
Il fait entendre les sourds et parler les mute
(Materiál z Jižní Afriky. Přípravné setkání se konalo ve Faverges, Francie.)

- 2008 „V modlitbách neustávejte“ (1Te 5,12a.13b-18)
Pray without ceasing / Priez sans cesse
(Materiál z USA. Přípravné setkání se konalo v Graymooru, Garrison, USA.)
- 2009 „Budou v tvé ruce jedním celkem“ (Ez 37,15-28)
That they may become one in your hand / Ils seront unis dans ta main
(Materiál z Koreje. Přípravné setkání se konalo v Marseilles, Francie.)
- 2010 „Vy jste toho svědky“ (L 24,48)
You are witnesses of these things / ... de tout cela, c'est vous qui êtes les témoins
(Materiál ze Skotska. Přípravné setkání se konalo v Glasgow.)
- 2011 „Sjednocení v učení apoštolů, společenství, lámání chleba a modlitbě“
(srov. Sk 2,42)
One in the apostles' teaching, fellowship, breaking of bread and prayer /
Unis dans l'enseignement des apôtres, la communion fraternelle,
la fraction du pain et la prière
(Materiál z Jeruzaléma. Přípravné setkání se konalo v Saydnaya, Sýrie.)
- 2012 „Všichni budeme proměněni skrze vítězství našeho Pána Ježíše Krista“
(srov. 1K 15,51-58)
We will all be changed by the victory of our Lord Jesus Christ /
Tous, nous serons transformés par la victoire de notre Seigneur Jésus-Christ
(Materiál z Polska. Přípravné setkání se konalo ve Varšavě.)
- 2013 „Co od nás Hospodin žádá?“ (srov. Mi 6,6-8)
What does God require of us? / Que nous demande le Seigneur?
(Materiál z Indie. Přípravné setkání se konalo v Bengalúru.)
- 2014 „Je snad Kristus rozdělen?“ (1K 1,1-17)
Has Christ been divided? / Le Christ est-il divisé?
(Materiál z Kanady. Přípravné setkání se konalo v Montréalu.)
- 2015 „Ježíš jí řekne: ‚Dej mi napít!‘“ (J 4,7)
Jesus said to her: Give me to drink / Jésus lui dit : Donne-moi à boire
(Materiál z Brazílie. Přípravné setkání se konalo v São Paulu.)
- 2016 „Povolání hlásat mocné skutky Páně“ (srov. 1P 2,9)
Called to proclaim the mighty acts of the Lord /
Appelés à proclamer les hauts faits du Seigneur
(Materiál z Lotyšska. Přípravné setkání se konalo v Rize.)
- 2017 „Smíření – Kristova láska nás nutí“ (2K 5,14-20)
Reconciliation – The love of Christ compels us /
Nous réconcilier – L'amour du Christ nous y presse
(Materiál z Německa. Přípravné setkání se konalo ve Wittenbergu.)

Několik klíčových dat z historie Týdne modliteb za jednotu křesťanů

- asi 1740 Ve Skotsku se objevují stoupenci letničního hnutí napojení na Severní Ameriku. Jejich obnovné snahy zahrnují společné modlitby všech církví za sebe navzájem.
- 1820 Rev. James Haldane Stewart uveřejňuje „Náměty ke všeobecnému společenství křesťanů pro vylití Ducha“.
- 1840 Rev. Ignatius Spencer, konvertita k římskokatolické církvi, navrhuje vytvoření „Společenství modlitby za jednotu“.
- 1867 První Lambethská konference biskupů anglikánské církve podtrhuje v preambuli svého prohlášení důležitost modlitby za jednotu.
- 1894 Papež Lev XIII. podporuje zavedení Oktávu modliteb za jednotu v období Letnic.
- 1908 Na popud Rev. Paula Wattsona je zaveden „Oktáv jednoty církve“.
- 1926 Hnutí Víra a řád začíná vydávat „Podněty k oktávu modliteb za jednotu křesťanů“.
- 1935 Abbé Paul Couturier z Francie doporučuje zavedení „Všeobecného týdne modliteb za jednotu křesťanů“ na obecném základě modliteb za „jednotu, kterou chce Kristus, dosaženou tak, jak on chce.“
- 1958 „Unité Chrétienne“ z Lyonu ve Francii a Komise pro víru a řád Světové rady církví začínají spolupracovat na přípravě materiálu pro týden modliteb.
- 1964 Papež Pavel VI. a patriarcha Athenagoras I. se v Jeruzalémě společně modlí Ježíšovu modlitbu „Aby všichni byli jedno“ (J 17).
- 1964 Dekret II. vatikánského koncilu o ekumenismu zdůrazňuje, že modlitba je duší ekumenického hnutí, a vyslovuje se pro slavení týdne modliteb.
- 1966 Komise pro víru a řád Světové rady církví a Sekretariát pro podporu jednoty křesťanů (později přejmenovaný na Papežskou radu pro jednotu křesťanů) začínají s oficiální přípravou textů pro každoroční týden modliteb.
- 1968 První oficiální použití materiálu týdne modliteb připraveného Komisí pro víru a řád a Sekretariátem pro podporu jednoty křesťanů (nyní přejmenovaným na Papežskou radu pro jednotu křesťanů).
- 1975 Poprvé je pro týden modliteb použit jako základní text materiál připravený místní ekumenickou skupinou. Tento první text vytvořila skupina z Austrálie.
- 1988 Texty týdne modliteb jsou použity při inaugurační bohoslužbě Křesťanské federace Malajsie, která sdružuje hlavní křesťanské církve v zemi.
- 1994 Text pro rok 1996 připraven ve spolupráci s YMCA a YWCA.
- 2004 Je dosaženo dohody, že Komise pro víru a řád a Papežská rada pro jednotu křesťanů budou texty pro týden modliteb vydávat a rozšiřovat ve stejném formátu.

2008 Oslava stého výročí Týdne modliteb za jednotu křesťanů – jeho předchůdce, Oktáv jednoty církve, se poprvé slavil roku 1908.